



УДК 336. 13

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Едуард Юрій

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна
ORCID: 0009-0001-2993-4451

Резюме. Досліджено ефективність функціонування системи публічних закупівель України в умовах трансформації публічних фінансів, децентралізації управління та впливу кризових соціально-економічних чинників, зумовлених пандемією COVID-19 і повномасштабною воєнною агресією російської федерації. Публічні закупівлі розглянуто як один із ключових інструментів державної фінансової політики, що забезпечує задоволення суспільних потреб, підтримання економічної стійкості та раціональне використання бюджетних ресурсів. Обґрунтовано зростаючу роль закупівель у структурі публічних фінансів та їх значення для реалізації соціально-економічних, оборонних і відновлювальних програм держави. На основі аналізу статистичних даних за 2020–2024 роки здійснено оцінювання динаміки кількості оголошених, успішних і неуспішних лотів, що дозволило визначити рівень результативності закупівельних процедур та якість планування. Встановлено, що попри істотні коливання обсягів закупівель абсолютна більшість процедур завершувалася успішно, а частка неуспішних лотів мала стійку тенденцію до скорочення, що характеризує підвищення професійної спроможності замовників і вдосконалення інституційного середовища. Проаналізовано причини неуспішності процедур і розірвання договорів як індикатори конкурентного середовища, якості підготовки тендерної документації та ефективності бюджетного планування. Досліджено середню кількість учасників конкурентних лотів як показник рівня конкуренції та довіри суб'єктів господарювання до електронної системи закупівель Prozorro. Проведено оцінювання фінансової ефективності шляхом зіставлення очікуваної вартості закупівель і цінових пропозицій переможців, що дозволило ідентифікувати наявність істотної бюджетної економії. Зроблено висновок про збереження ефективності, адаптивності та фінансової результативності системи публічних закупівель України навіть в умовах значних кризових викликів і обґрунтовано доцільність подальшої імплементації європейських принципів з метою підвищення прозорості та стійкості використання публічних коштів.

Ключові слова: публічні закупівлі, система Prozorro, ефективність бюджетних витрат, конкуренція у закупівлях, результативність лотів.

Дата надходження 29.01.2026

Дата прийняття 12.02.2026

Дата публікації 30.04.2026

UDC 336. 13

EFFICIENCY OF THE FUNCTIONING OF THE PUBLIC PROCUREMENT SYSTEM OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF CRISIS CHALLENGES AND EUROPEAN INTEGRATION

Eduard Yurii

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine

Summary. The article examines the effectiveness of the functioning of the public procurement system of Ukraine in the context of the transformation of public finances, decentralization of management and the impact of crisis socio-economic factors caused by the COVID-19 pandemic and the full-scale military aggression of the Russian Federation. Public procurement is considered one of the key instruments of state financial policy, which ensures the satisfaction of public needs, maintaining economic stability and rational use of budget resources. The growing role of procurement in the structure of public finances and its importance for the implementation of socio-

economic, defense and restoration programs of the state are substantiated. Based on the analysis of statistical data for 2020–2024, an assessment of the dynamics of the number of announced, successful and unsuccessful lots was carried out, which made it possible to determine the level of effectiveness of procurement procedures and the quality of planning. It was found that despite significant fluctuations in procurement volumes, the absolute majority of procedures were completed successfully, and the share of unsuccessful lots had a steady tendency to decrease, which characterizes the increase in the professional capacity of customers and the improvement of the institutional environment. The reasons for the failure of procedures and termination of contracts as indicators of the competitive environment, the quality of preparation of tender documentation and the effectiveness of budget planning were analyzed. The average number of participants in competitive lots was studied as an indicator of the level of competition and trust of business entities in the electronic procurement system Prozorro. An assessment of financial efficiency was carried out by comparing the expected cost of procurement and price offers of the winners, which allowed identifying the presence of significant budget savings. A conclusion was made about the preservation of the efficiency, adaptability and financial performance of the public procurement system of Ukraine even in conditions of significant crisis challenges and the feasibility of further implementation of European principles in order to increase transparency and sustainability of the use of public funds was substantiated.

Key words: public procurement, Prozorro system, efficiency of budget expenditures, competition in procurement, performance of lots.

Received 29.01.2026

Accepted 12.02.2026

Published 30.04.2026

Постановка проблеми. В умовах становлення та розвитку в Україні ринкових відносин держава відіграє ключову роль в економічній системі. Її участь проявляється не лише через реалізацію регуляторних і наглядових повноважень, а й через функціонування як вагомого суб'єкта попиту на ринку товарів, робіт і послуг [1]. За таких обставин особливої актуальності набуває питання ефективного використання бюджетних ресурсів, спрямованих на здійснення публічних закупівель.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання публічних закупівель, їх ролі в удосконаленні публічних фінансів, проблеми їх ефективності та особливостей в умовах воєнного стану є предметом досліджень багатьох науковців і практиків. Серед них Більчук А. [4], Борисюк О. [1], Карлін М. [4], Мілька А. [3], Павленко [3], Пантелеймоненко А. [3], Проць Н. [1], Стащук О. [1] та інші.

Метою дослідження є комплексне оцінювання ефективності функціонування системи публічних закупівель України в умовах трансформації публічних фінансів, децентралізації управління та впливу кризових соціально-економічних чинників, а також обґрунтування напрямів удосконалення механізмів управління публічними закупівлями відповідно до європейських принципів фінансової ефективності та прозорості використання бюджетних коштів.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: проаналізувати динаміку та результативність публічних закупівель в Україні, оцінити рівень конкуренції, фінансову ефективність і стабільність виконання договорів, а також визначити ключові ризики й напрями вдосконалення механізмів управління закупівельним процесом відповідно до європейських принципів прозорості та раціонального використання бюджетних коштів.

Виклад основного матеріалу. Публічні закупівлі є важливим механізмом впливу на економіку країни, сприяючи створенню стабільної та ефективної економічної системи. Необхідність у їх проведенні виникає на основі потреби забезпечення державних підприємств, установ та організацій ресурсами шляхом ефективного, економічного та прозорого використання бюджетних коштів, а головною метою їх здійснення є задоволення суспільних потреб [2].

Пантелеймоненко А., Мілька А. та Павленко О. доречно зауважують, що «Публічні закупівлі є одним з основних чинників, що визначають розмір державного бюджету і забезпечують потреби країни в благах, необхідних для вирішення соціально-

економічних проблем, підтримання обороноздатності країни та безпеки її громадян, забезпечення конституційних прав на освіту та охорону здоров'я, а також відтворення та збільшення валового внутрішнього продукту країни. Публічні закупівлі також відображають фактичний напрямок реалізації політичної програми. Тому процес їх здійснення має бути чітким, контрольованим і відповідати сучасним запитам суспільства» [3].

Карлін М. і Більчук А. доводять: «Зміни в системі публічних фінансів України в останнє десятиліття характеризуються насамперед зменшенням ролі держави та посиленням ролі органів місцевого самоврядування у функціонуванні публічного сектора економіки нашої країни. Одним із основних завдань реформування сфери публічних фінансів у нашій країні є впровадження ефективного механізму їх використання відповідно до принципів і підходів, які застосовуються країнами ЄС» [4].

Запровадження оновлених норм у сфері публічних закупівель суттєво оптимізує та скорочує терміни здійснення закупівель товарів, робіт і послуг замовниками. Вдосконалений порядок їх проведення не лише підвищує ефективність і оперативність діяльності суб'єктів закупівель, але й створює додаткові передумови для підтримання та розвитку підприємницької діяльності в Україні в складних соціально-економічних умовах [3].

Варто погодитись із думкою Сташук О., Борисюк О. та Проць Н.: «Роль і значення публічних закупівель у системі публічних фінансів України з кожним роком зростає. В силу цього важливо долучитися ефективного використання публічних фінансів, виділених на публічні закупівлі. Це б підвищило ефективність використання публічних коштів як в період військового протистояння Української держави агресії росії, так і в період післявоєнного відновлення нашої країни. Тому одним із основних завдань реформування сфери публічних фінансів в Україні є впровадження ефективного механізму використання публічних закупівель відповідно до принципів і підходів, які застосовуються країнами ЄС, що має забезпечити фінансову ефективність та прозорість процедури закупівель» [1].

Для забезпечення високої результативності та прозорості публічних закупівель важливо застосовувати чіткі, вимірювані та об'єктивні ключові показники ефективності. Система таких індикаторів дозволяє комплексно оцінити не лише фінансові результати закупівельної діяльності, але й рівень конкуренції, якість планування, професійність закупівельних фахівців та відповідність процесів принципам доброчесності.

Показники результативності лотів характеризують якість планування та реалізації процедур закупівель, рівень конкурентного середовища, ефективність дотримання вимог законодавства, а також ступінь професійної спроможності замовників (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка результативності лотів у системі публічних закупівель України, од.

| Показник | Рік | | | | | Абсолютний приріст, (+,-) | |
|---------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------------------------|-----------|
| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2024/2020 | 2024/2023 |
| 1. Кількість оголошених лотів | 3802569 | 5464953 | 2985109 | 3758447 | 3615874 | -186695 | -142573 |
| 2. Кількість успішних лотів | 3628370 | 5250059 | 2898784 | 3732121 | 3586959 | -41411 | -145162 |
| 3. Кількість неуспішних лотів, у т.ч. | 174199 | 214894 | 86325 | 26326 | 28915 | -145284 | 2589 |
| 3.1. Зміна потреби | 9400 | 10834 | 6160 | 5387 | 6705 | -2695 | 1318 |
| 3.2. Нестача учасників | 126102 | 162779 | 52971 | 1235 | 1074 | -125028 | -161 |
| 3.3. Порухнення законодавства | 20838 | 23257 | 13552 | 11550 | 10744 | -10094 | -806 |
| 3.4. Фінансова причина | 3998 | 4789 | 2131 | 2266 | 2 222 | -1776 | -44 |
| 3.5. Інше | 13861 | 13235 | 11511 | 5888 | 8170 | -5691 | 2282 |

Джерело: побудовано автором на основі [5].

Аналіз причин неуспішності процедур дає змогу виокремити ключові індикатори, зокрема недостатню кількість учасників, що відображає стан конкуренції; порушення норм законодавства, які засвідчують рівень якості підготовки документації та ефективність контрольних механізмів; фінансові чинники, пов'язані з обмеженістю або нерівномірністю бюджетного фінансування; а також зміну потреб замовника, яка виступає індикатором якості попереднього планування закупівель.

Упродовж 2020–2024 рр. розвиток системи публічних закупівель характеризувався суттєвими коливаннями кількості оголошених та успішно завершених лотів, що було зумовлено впливом пандемічних обмежень, повномасштабної воєнної агресії та подальшими процесами поступового відновлення економічної активності. Порівняно з 2020 роком загальна кількість оголошених лотів зменшилася на 186,7 тис. одиниць, однак навіть за таких умов вона збереглася на відносно високому рівні, що характеризує адаптивність системи закупівель і її спроможність до відновлення після різкого спаду у 2022 році. Кількість успішних лотів у цілому за аналізований період також зазнала скорочення, проте у значно меншому обсязі – на 41,4 тис. одиниць, що відображає порівняно високий рівень результативності закупівельних процедур. У 2023–2024 рр. спостерігалось незначне зниження цього показника, водночас частка успішно реалізованих лотів залишалася переважаючою та перевищувала 98%, що є свідченням ефективного завершення абсолютної більшості процедур. Водночас кількість неуспішних лотів порівняно з 2020 роком істотно скоротилася, що характеризує підвищення якості підготовки тендерної документації, обґрунтованіше планування потреб і зростання рівня професійної компетентності замовників. Зменшення частки неуспішних процедур, пов'язаних із порушенням вимог законодавства, відображає посилення правової дисципліни та вдосконалення супроводу закупівельних процесів. У цілому збільшення питомої ваги успішних лотів за одночасного скорочення кількості неуспішних процедур характеризує позитивні зрушення у якості закупівельної діяльності та підвищення ефективності управління бюджетними ресурсами.

Одним із ключових кількісних показників оцінювання рівня конкуренції в системі публічних закупівель є середня кількість учасників у межах конкурентних лотів (рис. 1). Зазначений індикатор відображає стан конкурентного середовища та результативність інституційних і регуляторних механізмів, інтегрованих у функціонування закупівельної системи.

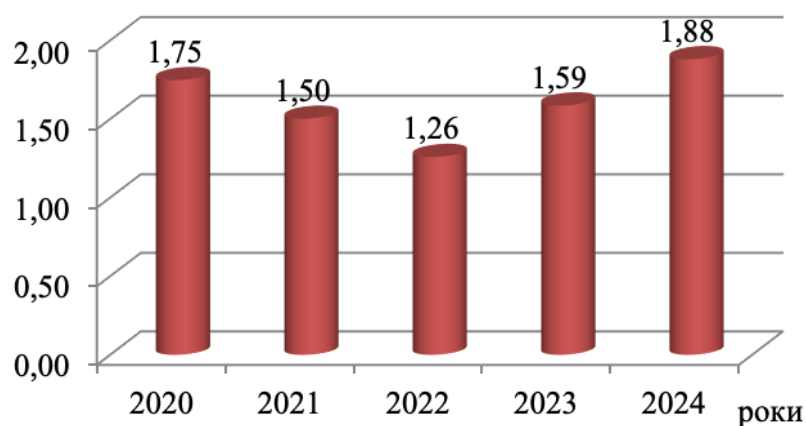


Рисунок 1. Динаміка середньої кількості учасників конкурентних лотів

Джерело: побудовано автором на основі [5].

Динаміка показника демонструє істотні коливання рівня конкуренції у сфері публічних закупівель упродовж досліджуваного періоду. У 2021 році його значення

зменшилося до 1,50 учасника на лот, що було зумовлено економічними наслідками пандемії COVID-19 та зростанням загальної невизначеності господарського середовища. Найбільш різке зниження конкурентної активності зафіксовано у 2022 році, коли середня кількість учасників скоротилася до 1,26, що зумовлювалося початком повномасштабної збройної агресії РФ, істотним падінням ділової активності, посиленням логістичних ризиків і трансформацією потреб замовників. Водночас уже з 2023 року спостерігалися процеси поступової стабілізації конкурентного середовища. Підвищення середньої кількості учасників у 2023–2024 рр. пов'язане з відновленням економічної активності, поверненням суб'єктів господарювання до участі в конкурентних процедурах, покращенням умов функціонування та інституційної стійкості системи публічних закупівель, а також з реалізацією регуляторних змін, спрямованих на спрощення доступу до процедур і зростання рівня довіри до електронної системи Prozorro.

З метою оцінювання ефективності здійснення публічних закупівель за основними видами предметів закупівлі – товарами, роботами та послугами – досліджено відхилення між очікуваною вартістю закупівлі та ціною пропозицією переможця процедури (рис. 2).



Рисунок 2. Різниця між очікуваною вартістю предмета закупівлі й переможною пропозицією учасника за типами предмета закупівлі за 2024 рік

Джерело: побудовано автором на основі [6].

За підсумками 2024 року сукупний обсяг різниці між очікуваною вартістю закупівель і цінами, за якими було укладено договори з переможцями, становив близько 44,11 млрд грн. Отриманий результат характеризує спроможність конкурентних процедур забезпечувати істотне зниження фактичних витрат замовників порівняно з початково визначеними очікуваними показниками. У середньому така різниця дорівнювала 4,4% від загальної очікуваної вартості закупівель, що відображає наявність реальної конкуренції серед учасників і забезпечує зниження цін та раціональніше використання бюджетних коштів.

До системи показників оцінювання ефективності використання бюджетних ресурсів належать індикатори, що дають змогу проаналізувати раціональність здійснення витрат шляхом зіставлення очікуваної вартості предмета закупівлі, ціни укладеного договору та його підсумкової вартості з урахуванням внесених змін (табл. 2). Дослідження динаміки зазначених показників у часовому розрізі, зокрема через аналіз відсоткових відхилень, дозволяє визначити рівень досягнутої економії, ідентифікувати

тенденції потенційного завищення або зниження первинних цінових параметрів, а також оцінити обґрунтованість і якість планування закупівель. Одним із базових індикаторів у межах цієї групи виступає середня відсоткова різниця між початковою та кінцевою ціною договору, яка відображає результативність цінового регулювання в процесі реалізації закупівельних процедур.

Таблиця 2. Динаміка показників, що відображають ефективність використання бюджетних коштів

| Показник | Рік | | | | | Абсолютний приріст, (+, -) | |
|---|---------|---------|--------|---------|---------|-------------------------------|-----------|
| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2024/2020 | 2024/2023 |
| Очікувана вартість лотів, млрд грн | 1129,86 | 1630,41 | 821,58 | 1225,55 | 1843,22 | 713,36 | 617,67 |
| Початкова сума договорів, млрд грн | 660,71 | 996,77 | 644,81 | 915,94 | 1445,82 | 785,11 | 529,88 |
| Сума договору після внесення змін, млрд грн | 640,03 | 927,26 | 610,5 | 858,4 | 1367,61 | 727,58 | 509,21 |
| Сума остаточно сплачена по договору, млрд грн | 369,58 | 405,82 | 232,97 | 418,28 | 578,58 | 209,00 | 160,30 |
| % виконаних договорів від усіх завершених | 95,27 | 94,47 | 89,48 | 94,68 | 95,49 | 0,22 | 0,81 |

Джерело: побудовано автором на основі [5].

Упродовж усього досліджуваного періоду підсумкова вартість договорів, як правило, залишалася нижчою або співставною з початково визначеною ціною, що характеризує наявність економії бюджетних коштів та уточнення обсягів робіт і поставчань відповідно до фактичних потреб замовників. Відсоткове відхилення між початковою та кінцевою ціною договорів у цілому відзначається помірною варіативністю, що відображає відносну стабільність цінових параметрів у системі публічних закупівель і коректність формування очікуваної вартості. У 2022 році зазначена різниця дещо зросла під впливом воєнних дій та логістичних обмежень, однак у 2023–2024 рр. показники наблизилися до збалансованіших значень, що свідчить про адаптаційні процеси на ринку, поступову стабілізацію закупівельних процедур і підвищення точності планування. Фактичні обсяги сплат за укладеними договорами, які систематично залишалися нижчими за початкові та кінцеві договірні суми, відображають ефективний характер використання бюджетних ресурсів, оскільки фінансування здійснюється виключно в межах реально виконаних робіт або фактично поставлених товарів.

Попередньо зауважено, що: «Саме укладення договору не засвідчує результативність закупівлі. Для останньої необхідно аби сторони в повному обсязі виконали умови укладеного договору» [7].

З точки зору загальної ефективності системи публічних закупівель, досліджуваний період демонструє її високу адаптивність та стійкість. Незважаючи на значні кризові виклики, зумовлені пандемією та повномасштабною війною, система зберегла належний рівень прозорості, забезпечила виконання понад 89–95% завершених договорів і підтримувала дієвий контроль за ціновими параметрами закупівель. Суттєве зростання очікуваної вартості та обсягів контракування у 2023–2024 рр. відображає процеси відновлення економічної активності та підвищення рівня довіри замовників до інструментарію електронної системи закупівель.

У процесі оцінювання ефективності функціонування системи публічних закупівель важливо враховувати не лише кількісні та вартісні показники укладених і виконаних договорів, а й динаміку їх розірвання (табл. 3), оскільки розірвані договори є

важливим індикатором стабільності закупівельного середовища, масштабів ризиків, якості планування, добросовісності учасників та ефективності управління закупівельним процесом.

Таблиця 3. Динаміка кількості розірваних договорів, од.

| Тип підстави розірвання договору | Рік | | | | | Абсолютний приріст, (+,-) | |
|--|-------|-------|-------|-------|-------|------------------------------|-----------|
| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2024/2020 | 2024/2023 |
| З метою здійснення більш економічно вигідної закупівлі | 21 | 21 | 17 | 6 | 9 | -12 | 3 |
| Договір виконано | 132 | 167 | 125 | 156 | 144 | 12 | -12 |
| Ініціатива замовника | 348 | 503 | 388 | 345 | 302 | -46 | -43 |
| Реорганізація/зміна реквізитів | 472 | 899 | 412 | 515 | 398 | -74 | -117 |
| Закінчення терміну дії договору | 826 | 1170 | 1006 | 585 | 401 | -425 | -184 |
| Припинення/зміна виду діяльності постачальника | 863 | 1319 | 1097 | 922 | 922 | 59 | 0 |
| Зміна обсягів закупівлі | 966 | 1634 | 1577 | 976 | 930 | -36 | -46 |
| Зміна вартості закупівлі | 1121 | 3583 | 3027 | 1304 | 1181 | 60 | -123 |
| Відсутність/зменшення фінансування | 2522 | 3746 | 3320 | 2021 | 1751 | -771 | -270 |
| Інше | 2555 | 3956 | 3935 | 2225 | 1777 | -778 | -448 |
| Порушення умов договору | 3481 | 5118 | 4608 | 2243 | 2302 | -1 179 | 59 |
| Неможливість усунення порушень | 4689 | 6108 | 7167 | 3849 | 2976 | -1 713 | -873 |
| Неможливість виконання зобов'язань | 4027 | 5884 | 5505 | 2587 | 2724 | -1303 | 137 |
| Відсутність подальшої потреби | 5574 | 6130 | 9893 | 4417 | 3366 | -2208 | -1051 |
| Механічна/технічна помилка | 11412 | 18159 | 12773 | 14476 | 12543 | 1131 | -1933 |
| За згодою сторін | 14768 | 19363 | 19783 | 15021 | 14113 | -655 | -908 |
| Усього | 53777 | 77760 | 74633 | 51648 | 45839 | -7938 | -5809 |

Джерело: побудовано автором на основі [5].

Основні причини розірвання договорів можна згрупувати за кількома ключовими напрямками.

По-перше, адміністративно-технічні чинники залишаються домінуючими серед підстав для розірвання. Найбільшу питому вагу формують категорії «механічні/технічні помилки» та «розірвання за згодою сторін». Незважаючи на зменшення їх кількісних показників у 2024 році порівняно з попереднім роком, саме ці причини продовжують визначати загальну структуру припинених договорів. Це вказує на недостатню якість первинного оформлення документів та на гнучкість сторін щодо припинення співпраці за обставин, які істотно не порушують умов договору.

По-друге, операційні ризики та коригування потреб замовників зазнали найбільш помітного скорочення. Категорії «відсутність подальшої потреби» та «відсутність або зменшення фінансування» демонструють найвищі темпи зниження.

По-третє, підстави, пов'язані з порушенням або неможливістю виконання договірних умов, у цілому демонструють тенденцію до зменшення. Зокрема, суттєве скорочення кількості розірвань договорів за причинами «неможливість усунення порушень» (-1713) та «порушення умов договору» (-1179) відображає зростання дисципліни виконавців та посилення контролю з боку замовників. Водночас у категорії «неможливість виконання зобов'язань» у 2024 році зафіксовано зростання, що зумовлено впливом логістичних та виробничих обмежень в умовах воєнного стану.

По-четверте, зміни умов постачання поступово втрачають значущість як фактор розірвання договорів. Зменшення кількості випадків, пов'язаних зі «зміною обсягів закупівлі» та «зміною вартості» підтверджує підвищення точності формування технічних специфікацій.

Загалом динаміка розірваних договорів характеризується загальною тенденцією

до скорочення їх кількості, що є наслідком зміцнення системи управління закупівлями, зростання професійної компетентності уповноважених осіб та поступової стабілізації ринку постачальників.

Висновки. Отримані результати дослідження дають підстави констатувати, що, попри значні коливання обсягів оголошених і успішних лотів, система зберегла стабільно високий рівень результативності процедур. Це проявляється у зменшенні частки неуспішних лотів та загальному підвищенні якості планування закупівельної діяльності. Аналіз динаміки середньої кількості учасників у конкурентних процедурах фіксує поступове відновлення та посилення конкурентного середовища, що є запорукою економії та прозорості. Оцінювання вартості укладених договорів засвідчує належний рівень управління фінансовими ресурсами та спроможність системи генерувати бюджетну економію. Зокрема, у 2024 році різниця між очікуваною вартістю закупівель і ціновими пропозиціями переможців склала 44,11 млрд грн, а середній рівень відхилення досяг 4,4%, що відображає реальний економічний ефект від функціонування конкурентних процедур. Узагальнюючи, можна стверджувати, що електронна система закупівель Prozorro зберігає ефективність, адаптивність до зовнішніх шоків та здатність забезпечувати раціональне використання публічних коштів навіть в умовах значних соціально-економічних викликів. Водночас подальший розвиток сфери публічних фінансів в Україні потребує поглиблення реформ у напрямі імплементації європейських підходів і принципів публічних закупівель, що має стати ключовою передумовою підвищення фінансової ефективності та прозорості закупівельних процедур.

Conclusions. The obtained results of the study give grounds to state that, despite significant fluctuations in the volumes of announced and successful lots, the system has maintained a consistently high level of effectiveness of the procedures. This is manifested in a decrease in the share of unsuccessful lots and a general increase in the quality of planning procurement activities. An analysis of the dynamics of the average number of participants in competitive procedures records a gradual restoration and strengthening of the competitive environment, which is a guarantee of economy and transparency. An assessment of the value of concluded contracts demonstrates an adequate level of management of financial resources and the ability of the system to generate budget savings. In particular, in 2024, the difference between the expected cost of procurement and the price offers of the winners amounted to UAH 44.11 billion, and the average level of deviation reached 4.4%, which reflects the real economic effect of the functioning of competitive procedures. In summary, it can be stated that the Prozorro electronic procurement system retains its efficiency, adaptability to external shocks, and ability to ensure the rational use of public funds even in the face of significant socio-economic challenges. At the same time, further development of the public finance sector in Ukraine requires deepening reforms in the direction of implementing European approaches and principles of public procurement, which should become a key prerequisite for increasing financial efficiency and transparency of procurement procedures.

Список використаних джерел

1. Сташук О., Борисюк О., Проць Н. Публічні закупівлі та їх роль в удосконаленні публічних фінансів України. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2022. № 3. С. 37–43.
2. Юрій Е. О. Публічні закупівлі: соціально-економічна природа, тенденції розвитку та напрями реформування як інструменту повоєнної відбудови України. Фінансові інструменти сталого економічного розвитку: антропоцентричні виміри: монографія / за заг. ред. П. О. Нікіфорова. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 387–426.
3. Пантелеймоненко А., Мілька А., Павленко О. Публічні закупівлі в Україні в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2023. № 51.
4. Карлін М., Більчук А. Вплив змін у публічних закупівлях на розвиток публічних фінансів в Україні в умовах євроінтеграції. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2024. № 2. С. 45–52

5. Публічний модуль аналітики BI Prozorro. URL: <https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfafd> (дата звернення: 15.01.2026).
6. Мінкономіки. Щорічні звіти сфери публічних закупівель URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=ca5d0012-c7f9-4750-b1f8-cf5550ecb270&tag=Zviti> (дата звернення: 15.01.2026).
7. Юрій Е. О. Дослідження результативності й ефективності публічних закупівель в Україні. Інфраструктура ринку. 2024. № 76. С. 86–91.

References

1. Stashchuk O., Borysyuk O., Prots' N. (2022) Publichni zakupivli ta yikh rol' v udoskonalenni publichnykh finansiv Ukrainy [Public procurement and its role in improving public finances of Ukraine]. *Ekonomichnyy chasopys Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 3, pp. 37–43.
2. Yuriy E. O. (2025). Public procurement: socio-economic nature, development trends and directions of reform as an instrument of post-war reconstruction of Ukraine. Financial instruments of sustainable economic development: anthropocentric dimensions: monograph [Public procurement: socio-economic nature, development trends and directions of reform as an instrument of post-war reconstruction of Ukraine. Financial instruments of sustainable economic development: anthropocentric dimensions: monograph] / edited by P. O. Nikiforov. Chernivtsi: Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovych. pp. 387–426.
3. Panteleymonenko A., Mil'ka A., Pavlenko O. (2023) Publichni zakupivli v Ukraini v umovakh voyennoho stanu [Public procurement in Ukraine under martial law]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, no. 51.
4. Karlin M., Bol'chuk A. (2024) Vplyv zmin u publichnykh zakupivlyakh na rozvytok publichnykh finansiv v Ukraini v umovakh yevrointehratsiyi [The impact of changes in public procurement on the development of public finances in Ukraine in the context of European integration]. *Ekonomichnyy chasopys Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 2. pp. 45–52
5. Publichnyi modul analityky BI Prozorro [Public module of BI Prozorro analytics]. Available at: <https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfafd> (accessed: 15 January 2026).
6. Minekonomiky. Shchorichni zvity sfery publichnykh zakupivel' [Ministry of Economy. Annual reports on public procurement]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=ca5d0012-c7f9-4750-b1f8-cf5550ecb270&tag=Zviti> (accessed: 15 January 2026)
7. Yuriy E. O. (2024) Doslidzhennya rezul'tatyvnosti y efektyvnosti publichnykh zakupivel' v Ukraini [Research on the effectiveness and efficiency of public procurement in Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, no. 76, pp. 86–91.